

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egyben: Negyedévre 1 korona.
 Egész évre 3 :
 Vidéken: Negyedévre 5 :
 80

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

— Egyeszedik ára 4 fillér. —
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A párbaj ellen.

— dec. 18.

Valahányszor a párbajnak, mely nem egyéb szép alarcba bujtatott gyilkosságnál, áldozata van: az országban mindig újra fellobban az irtó szövetkezés a párbaj ellen.

Ujabbán ismét felszínre került ez a kérdés.

Nagyváradon már megalakult a párbaj-ellenes szövetség és a példát követte most Szombathely, mely egy derék ember egy jó családapa párbajban történt meggyilkolása alkalmából szintén szövetkezésre szólítja az országot a párbaj kiirtására.

Azt hiszem ezt a mozgalmat mindenkinek támogatnia kell. De meggyőződésem az, hogy társadalmi uton lehetetlen a párbajt teljesen eltörölni. Az sem vezethetne célhoz, ha az orvosok megtagadnák a párbajoknál való megjelenést, mert hiszen mihelyt sebesülés történék, lelkiismeretes orvos nem mondhatná, hogy a sebesültet nem gyógyítja,

nem hajlandó az életnek megmenteni, mert párbajban sebesült meg vagy esett el.

A társadalmi mozgalmak csupán arra valók, hogy sürgessék a törvényhozási intézkedést.

A párbaj ellen az egyetlen célra vezető eljárás csak az lehet, hogy ki kell dobni a párbajt a mostani kedvező kivételes elbánás helyzetéből és a büntető törvénykönyvben nem szabad különbséget tenni a párbaj és a közönséges gyilkosság vagy gyilkossági kísérlet közt.

A ki párbajt vi: gyilkosság büntetnének kísérletét követi el. A ki párbajban megöl valakit: gyilkol. Ezt kell beiktatni a törvénybe s a párbajozókat éppen úgy kell sújtani, mint a gyilkosokat.

Ez az alapos, igazságos, bölcs és emberi intézkedés elmetszené a párbaj életgyökereit.

Egyébaránt a párbaj ellenes mozgalom az országban egyre jobban terjed.

Már Debrecenben is tervezik

hasonló szövetség megalakítását. Erre céloz egy hozzánk érkezett levél is, melyet alább közlünk azzal a kijelentéssel, hogy a párbaj ellenes mozgalmaknak mindenkor őszinte, lelkes támogatója lesz a Szabadság.

A hozzánk beküldött levél im ez:

Tisztelt szerkesztő ur! Teljes tudatában vagyok annak, hogy e soraim nem emelkednek fel azon színvonalig, — a mely a Szabadság minden egyes sorának irodalmi mértékét tekintve, e lapnak a vidéken első helyet biztosít, mégis belekontárkodok a hírlap írásba. Elénk emlékezetemben él ugyanis egy gyermekkoromban történt eset, mikor egy kis mezővárosban levő házunk éjjel kigyulladt. A tüzet nyolc esztendőös kis unokahugom vette észre csak, a kinek gyöngye hangja nem volt képes a kis város egész lakosságát fellármázni, de elég erős volt ahhoz, hogy egy embert figyelmeztessen a közelgő nagy veszedelemre. Az az ember azután félre verte a harangot s bár ugyan a mi házunk leégett, de a fellármázót lakosságnak sikerült megfeszített munkával, dacára az óriási szélviharnak, a kis mezőváros jobbára nád-

Ifj Péczy József emléke etc.

Írta: **Balkányi Kálmán.**

A Kisfaludy-Társaság 1902. december 17-iki ülésén felolvasta: **Kozma Andor.**

Tisztelt Kisfaludi Társaság!

Hatvan évi távollét után jelen meg e csarnokban újra ifj. Péczy József Majdnem hatvan éve volt itt és olvasott fel a társaságban utoljára, hogy bucsu nélkül tovább álljon a szerény vándor, elköltözzék a halálba, a feledésbe. S midőn most, mint a francia románéköltész husz évig alvó vadásza felébred, megrázódik s a kései korgyermekeinek karjába fogozva, elvezetteti magát falujába, „minden lépten nő az agg esodája.” A hajlék, melyet kilencedmagával épített egykoron

Balkányi Kálmán szép emlékbeszédéből közöljük ezt a szemelvényt s olvasóink figyelmébe ajánljuk a debreceni vonatkozású tanulmányt. A szerk.

kiszélesedett, megnőtt. Az asztal körül másokat lát, barátainak a nyájas szavú Vörösmarty urnak, a szigorú Bajzának csak a helye van meg s már Schedel doktor ur sem forgatja a pennát. Körös körül mások ülnek, az öregjében is, a fiatalban is rokon vonásokat talál, de nem a régiek. Csak egy van még: e társaságnak 88 éves Nesztora, kinek vonásaiban nehezen ismeri fel vendégünk az ifjút, a ki nagyratörő társa volt a kezdetben, aki vele egyazon szülőházból indult ki a világba.

De ne ütdj meg e változáson, ifjabb Péczy József! A falaknak a színe ragyogóbb lett ugyan, azért a kövek csak a régiek. Az arcok, melyek elibed tárulnak, mások, de a szellem, az érzés nem változott. Uj idők, uj feladatokat róttak utóraidra, de más irányba nem térítették őket. A Kisfaludy-Társaság a magyar szellemnek, a magyar gondolkodásnak olyan

hajthatatlan képviselője most, visszatérésekor, amilyen volt már akkor, midőn a Kisfaludy-emlék tőkéjének maradványából pályadíjakat tüztek ki a magyar litteratura emelésére; amilyen volt akkor, midőn ez a pályaműbíró bizottság tele határtalan lelkesedéssel s a magyar nemzet boldogulásába vetett rendületlen hittel, valóságos irodalmi társulattá szélesedett ki.

S ha van okunk feltenni, hogy Péczy József a csodálkozás bizonyos nemével lépne be e társaságba, szintoly jogos azoknak a bámulata, a kiket itt talál. Péczy XIX. századbeli irodalomtörténetünknek egyik legsajátságosabb alakja. Történetírói tehetsége, bámulatos ékes szólása ismertté teszi városa falain kívül is. Könyveit szélteben olvassák, szerteágazó munkásságára vigyáz az egész ország, sőt egyrésze figyelmet kelt a külföldön. Ezzel szemben azt találjuk,

választék van zsebkendőkből gyermekek, férfiak és nők részére; festett

Páratlan szép

és himzett selyem és plüsch diványpárnákból és közepabroszokból, kávé és ebédlőterítékekből, disz törülközőkből és sok más hasznos ajándék tárgyakkól. **Kardos László** vászon és kész fehérenemű-üzletében. — Kossuth utca 9.

fedeles házacskáit a romboló elem pusztításaitól megmenteni.

Ez bátorit fel arra, hogy gyöngye hangom hallassam, abban a reményben, hogy utánam hivatottabb szózat fog felhangzani.

Tekintetes szerkesztő ur! Pusztító tűz rombol a társadalomban. E tűz a párbaj, a mely szemben az isteni és emberi igazságszolgáltatással valósággal terrorizálja az előítéletek terhei alatt álló társadalmat. Felesleges most a mellett érvelni, hogy miért nincs létjogosultsága a párbajnak, ezzel tisztában van ma már minden helyesen gondolkozó ember.

Hanem épen ezért, jóllehet mindenki tisztában van a feje felett pusztító elemnek, a tűznek, a vészharangot eddig még csak két város, Nagyvárad és Szombathely kondította meg, a hol jelentékeny áldozatai vannak már a párbajnak.

A többi városok azonban, — bár a tűz ott lobog határuk alatt, — tétlenül állanak s nem is gondolnak a védekezésre.

De az utóbbi éveket tekintve, már haladásnak tekinthetjük ezt az eredményt is, mely reményt nyújt arra, hogy a két város vészharangjának kétségbeesett kongása mégis csak fellármázza végre az egész országot.

Debrecen, mikor országos nagyfentosságát, a haza javát célzó mozgalmakról van szó, mindig először száll sikra. Nem hiszem, hogy ha a helyi sajtó olyan tekintélyes organuma, mint a Szabadság e mozgalom élére áll, állást nem foglalna a párbaj ellen a debreceni társadalom.

Törvényhozó testületünkben is kifejezést adhatnánk a párbaj ellen elfoglalt álláspontunknak. Ott van a mi városi törvényhozásunkban Dobieczyński Sándor országgyűlési képviselő, a kinek erős egyénisége, higgadtsága, nagy mű-

veltsége a mozgalomban nagy súlylyal bírna, ha a mozgalom megindítója vezető szerepre felkérnék.

A Szabadság pedig nyisson egy rovatot hasábjain s bocsássa azt mindazok rendelkezésére, akik a kérdéshez hozzá akarnak szólani.

Meg vagyok győződve arról, hogy az én erőteljes hangomnak visszhangja támad, hogy a megindított mozgalomnak meg lesz a maga fényes sikere.

Ebben a reményben maradok szerkesztő urnak teljes tisztelettel

Egy hű előfizető.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 17.

Komoly vitatkozás folyt ma is a kivándorlás körül. Sokan szóltak hozzá, de valamennyi szónok rövidre fogta a beszédet és inkább tanácsokkal szolgált a kivándorlás megakadályozására és módosításokat ajánlottak.

A karzatok azonban ma már meglehetősen üresek voltak; a közönséget részint az egyhangú, komoly vita, részint a felhős, hideg, borongós, ködös idő tartotta vissza. Az ülésteremben olyan sötétség uralkodott, hogy a hírlapírók páholyában csak tapogatóztak a tudósítók és a panaszkodás megindult az egész vonalon.

Hát ezért költöttünk ennyit a parlamentre, hogy még ne is lássunk! — hangzott minden oldalon.

A panaszt megszívlelte az elnök és

azt mondá, legyen világosság és lőn világosság. A hírlapírói páholyok csillárai kigyuladtak és most már vidáman folyt a munka.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán min. elnök, Lukács László és Cseh Ervin.

Elnök kevéssel fél 11 óra előtt nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy Lipeky Sándor, Balogh Mihály és Kelemen Géza mandátumait a 30 nap feantartásával igazolták.

Szücs Pál jegyző jelenti, hogy Papp Zoltán indítványt jegyzett elő, a melyben a képviselők mentelmi jogának ki nem terjesztése mellett megbeszélendőek volnának azok a módzatok, a melyek, szerint a képviselők nevei meg ne hurcoltassanak.

Elnök javaslatára Papp Zoltán az indítványt pénteken az ülés elején indokolja meg.

Következett

A kivándorlási törvényjavaslat

tárgyalása.

Mandel Pál mindenekelőtt köszönetet mond a kormányelnöknek e javaslat beterjeztéseért, a mely javaslatot felette szükségesnek tart. Ezután Csernochhal polemizálva mindenekelőtt megjegyzi, hogy helyesli a törvény liberális fel-fogását, mert ha egyszerűen megtiltanók a kivándorlást, fogházá változnék át az ország. (Tetszés.) Különbö is a kivándorlást semmiféle törvényjavaslattal sem lehet megszüntetni, csak a kivándorlás okainak megszüntetésével lehet megszüntetni a kivándorlást is. (Élénk helyeslés.)

Csernoch igen élesen támadta meg

hogy élete folyása ismeretlen marad nemzete előtt. Abba a pár adatba, amit nagy történetírók életéről meg szoktak jegyezni Péczelynél nagy tévedések esusznak. Neve feltűnő gyorsan homályban vész el. Mint második Anonimus, tekint felénk a múlt század közepéről.

Mindjárt itt tolu téhat élénk a kérdés, melyre e fejtegetésekben kell megadnunk a feleletet: vajon jelentőségének alárendeltsége okozza ezt, vagy külső-körülmények bántak ilyen mostohán Péczely Józseffel?

Élete.

Péczely József egy félév híján 60 esztendőtt élt a magyar tudománynak. Midőn ezt hiteles feljegyzések alapján megállapítjuk, igazságosan vissza is adtuk neki azt az egy évet és egy hónapot, melyet szörványos életrajzai hábozás nélkül elvettek tőle. Irónk 1789 novemberében született, nem decemberben, annyi val kevésbé 1790-ben amint azt sarköve is hirdeti, hogy gránitba legyen vésve az irodalomtörténeti nembánomság maradandó emlékéül.

Pedig még ha igaz volna is, szivesen választanók az 1789. évet életének határkövéül. Így egyfelől a francia forradalom kitorése, más felől a magyar szabadságharc lezajlása, határolják földi életét.

Igazi történettudósnak való időpont a születésre és halálra!

Szülővárosa Révkomárom, amely Jókait szülte s szülőháza a 771 számú hajlák, ahol 25 évvel később, ma is élő nagy irónk Tóth Lőrinc látta meg a napvilágot.

Komárom híres prédikátora volt az apja: id. Péczely József, irodalmunknak érdemes, tiszteletreméltó alakja, kitől ő nemcsak nevét, hanem a szépnék, jónék rendületlen tiszteletét, az irodalom művelésére s az idegen nyelvek elsajátítására való hajlamot örökölte Tehetséges és szapora műfordító, kinek Kaziney szerint lefordítani valamit annyiba került, mint másnak papirosról papirosra leírni. Kiváló egyház szónok, a prédikációit később a fia adta ki három kötetben.

Az anyai részről is került írói hajlam a vérbe. Anyja Varjas Katalin volt Varjas Jánosnak a leánya. Jóemlékezetű embereknek eszükbe juthat a diákkorukban tanult monoton vers: „Egy szegény embernek keserves éneke, mely szerzett Debrecenben.“ Véges-végig csupa e. Ezt a csodabogarat hányja a szemére az utókor csákvári Varjas Jánosnak, bölesen megfélejtkezve ennek a jeles professzornak jelentékeny írói és különösen pedagógiai érdemeiről.

A komáromi papilak, melyben irónk bölesője ringott, puritán egyszerűségével, vallásos bensőségével szinte önkénytelenül egy másik költőnk falusi hajlékát juttatja eszünkbe, a legnagyobbét: az Arany Jánosét. Sajnálnám, ha erőltetettnek látszanék, de megkapónak találok a hasonlatosságot, mely ifjabb Péczely Józsefnek s e t. társaság egyik korán elvesztett tagjának, Arany Lászlónak születése között van.

Mindkettő nagy név örökségével lép a világba. Rajtuk áll, hogy ebbe az örökségbe kényelmesen beleüljenek s az atyjuk vetette termést learassák. Mindkettőhöz korán tódu a jóakaró, a kíváncsi, a mohó közönség, támogatásukat ígéri a nagyok, az atya tisztelői, barátai. Am mintha ez a „foglaló“ egyiknek sem volna inyére. Epp úgy hártja el a Summárium írója Kaziney protekióját, a mily finom szeméremmel marad névtelenül a Délibábok hőséneke szerzője.

Mindketten egyformán érzik, hogy a nagy név tökéjéből két háromszoros kamatot szedni uzsora, melytől visszariad a jóézésű fenkölt gondolkozásu ember.

Mindkettő kivételes írói tehetséggel születik s mindkettő fél, hogy a világ — és sajátmaga — az apjának tehetségét tulajdonítja az övének. Arany László egész életén végig vonul ez az óvatos tartózkodás, Péczely József hamarabb kap önézetre.

a közigazgatást és ennek rosszaságával is meg okolta a kivándorlást. Szóló úgy tapasztalta, hogy a hol a legjobb a közigazgatás, ott is tömeges a kivándorlás. Tehát nem a közigazgatás az oka, hanem inkább az, hogy nálunk minden ember földbirtokra törekszik és miután ezt igen kevesen szerezhetnek, innen főképen a nagy elkeseredés. Egyes emberek nagy földbirtokokat szereznek meg és a nagybirtokok akadályozzák a kisbirtokok szerzését, sőt fennmaradását is.

Buzáth Ferenc: A Schossbergerek!

Mandi Pál: Nagyobb baj az, hogy külföldiek szereznek nálunk nagy számban birtokokat és javadalmakat a külföldön költik el, sőt külföldi munkásokkal is dolgoztatnak. (Tetszés.) Sajnálja, de ki kell mondani, hogy a földbirtokok nálunk mintegy fallancot képeznek, az ipar és kereskedelem ellankad, holott e két tényező mozdíthatja elő a gazdagodást és csak ezek fejlesztésével lehet majd némiképp megszüntetni a kivándorlást. — Pedig épen a földbirtokosoknak kell megteremteni az ipart. (Tetszés.)

Az volna a javaslata, hogy a holtkezi birtok eladási tilalmát szüntessék meg. Nagy bajnak tartja a szellemi tőke kivándorlását is. Így számos nagy emberünk él külföldön, kiket itt benn nem tudunk megtartani. Így Bécsben, Zürichben, híres tudós, magyar származásu tanárok vannak. A javaslatot elfogadja. (Elénk helyeslés.)

Kossuth Ferenc: Attól tart, hogy e javaslattal még emelkedni fog a kivándorlás, mert az ezután bizonyára olcsóbb lesz és az ügynököknek könnyebb lesz az üzérkedés is, ha csak a kormány nem gyakorol majd nagyobb ellenőrzést, mint eddig gyakorolt. Azt szeretné, hogy ha már növekednék is a kivándorlottak száma, főképen arra kell iparkodni, hogy külföldön megtartsuk őket a magyar ha-

Jólesik, hogy e párhuzamhoz csattanól még egy apróságot illeszthetünk.

Laci te,

Hallod-e?

Jer ha mondom,

Rontom-bontom.

Van-e ki e verset nem ösmeri?

Ezt a derült évődését egy páratlanul nagy poéta léleknek, mely mint sirigtartó emlék zsong az Arany lelkében? Méltán mondhatta el Arany László emlékének megújítója e t. Társaságban:

— Valóban páratlan sors: A legtökéletesebb magyar költő fiának születni s a legtüneményesebb magyar dalnokot találni meg a gyermek emlékek első legkedvesebb alakjai közt!

Az Arany János, a Petőfi nézeteit nem éri el senki, de kisebb periferiában hasonlatos az Arany Laciéhoz a Péczely sorsa. A maga kora legnagyobb költőjét nevezte atyjának, bölcsőjére pedig ráhajolt, elévődött vele és szeretettel jövendőlte meg, hogy író lesz belőle — a Peleskei Nótárius híres vidám énekese.

„Jóska kis druszámát is nevelje isten öröme, én oly itélettel vagyok felőle, hogy Latonia első förödésére Castalius kutjából meritett vizet, mely is oly nagy poetának fogja formálni, mely nagy az ő kedves és érdemes József atyja, másként is nem szokott az alma fájától messze höngrögni.” Így ír 1790 márciusában id. Péczely Józsefhez Gvadányi

zának. E célból is, de különösen ezért, hogy a kivándorlók támaszt nyerjenek a magyar állam részéről künn is, ezt óhajtáná, hogy a külföldön, illetve első sorban Amerikában, hová a kivándorlók özőnlenek, a kormány megbízottakat küldjön ki a kivándorlóknak tanácsosai, erkölcsi támogatással való ellátására. Jól tudja, hogy az Egyesült Államok feltékenyen őrzi intézményeit és ezért nem politikai hatóságnak kell e biztosoknak lenniök, hanem csupán társadalmi hivatásuknak szabad lenni. Végül nagy elismeréssel nyilatkozik az Amerikában élő katolikus és protestáns lelkészeknek a kik künn hazafias missziót teljesítenek és a kik mindenkép megérdemlik az elismerést. (Elék helyeslés minden oldalon.) Örül, hogy az elismerést pártkülömbőség nélkül honorálják, mert az illető lelkészek nagy missziójukban legalább az ország háliját látták. (Általános helyeslés.) A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Bornemissza Lajos a földbirtokos osztály pusztulásáról beszél hosszabban. Szintén a földbirtok könnyű megszerzését óhajtja. A szegény népet jó tanácsokkal kellene ellátni, hogy megélhetését biztosítsa. Az amerikai kivándorlók honvágyáról is szól és ezek hazajövetelét kellene megkönnyíteni. Az Amerikából kapott levelekből azt tapasztalja, hogy sokan csak azért nem akarnak hazajönni mert a 3 évi katonáskodástól félnek. Ha biztosítanák őket arról hogy a póttartalékba sorozzák őket, akkor számosan hazajönnének. Ezt kellene kieszközölni. (Elénk helyeslés.) A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Wilceek Frigyes gróf csupán azt a megjegyzést teszi, hogy a kivándorlásra esábitók büntetését tulenyhéknek tartja és szigorubb büntetést óhajt. A javaslatot különben szintén elfogadja.

Sághy Gyula elfogadja a javaslatot és azt örömmel üdvözli, de azt óhajtja, hogy tegyék lehetetlenné azon kivándorlottak visszatérését, a kik a külföldön államellenes üzemeket követtek el, (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor attól fél, hogy a tótok lassanként mind kivándorolnak Amerikába. Már sehoh sem látni üveges és drótos tótokat. A kivándorlás megakadályozására mindent el kell követni és attól tart, hogy ez a javast csak előmozdítja a kivándorlást. Szigoru ellenőrzést kíván. A javaslatot különben elfogadja.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

Artum Mihály néppárti a zsidókat is okolja a kivándorlásért. A nép bajain segíteni kell. A javaslatot elfogadja.

Elnök a vitát bezárja.

Széll Kálmán miniszterelnök tiltakozik Artummal szemben mindenekelőtt az ellen, hogy érdekszövetség volna a mely a kivándorlást előmozdítani és a népet elszegényíteni akarja. — Abban a meggyőződésben van, hogy ezt a javaslatot pártkülömbőség nélkül elfogulatlanul bírálják meg. (Tetszés.) Jól tudja, hogy a gazdasági jólét előmozdítása szüntetheti meg első sorban a kivándorlást. — Mindenki, a ki előmozdítja akár mely módon a megélhetését a népnek, a ki bármiképen hozzájárul a gazdasági jólét emeléséhez, az ország javát mozdítja elő. (Elénk helyeslés.)

Itt az okokat megszüntetvén, a kivándorlási ügynökök esábitásai ellen kell megtorló intézkedéseket tenni másrészt, nem ezek a fő motiumai a kivándorlásnak. A kivándorlás nálunk valóságos mania most, kivándorlási láz van nálunk

Teljesen megszüntetni nem lehet, de korlátozni a kivándorlást lehetséges, hiszen ez is a főcélja a javaslatnak. Elismeri, hogy egyes módosításokat eszközölni kell, mert a tapasztalatokat tekintetbe kell venni. (Elénk helyeslés.)

Felkiáltások balról: Örülnek a módosításnak.

Széll miniszterelnök: Annak örülnek, hogy a miniszter tudja, hogy a tapasztalatok módosítást követelnek. (Elénk tetszés.) Igen örül, hogy a javaslatot köztetszessel fogadták. (Elénk helyeslés.)

Kossuthal szemben megjegyzi, hogy kormányközvegeket nem lehet külföldön alkalmazni, — mert ebbe, egy állam se egyeznék bele. Hiszen Magyarországon sem engednek meg, hogy itt valamely külföldi állam kormányközveget tartson. Az érintkezést csak társadalom útján lehet fenntartani. A miniszterelnök rekedten alig érthető hangon beszél. A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Általános helyeslés.) A javaslatot általánosságban egyhangulag elfogadták.

A részletes tárgyalásnál két szakaszt elfogadtak.

A vitát holnap folytatják.

Nemzeti irodalmi szövetség.

A Csokonai körvezetői a mozgalomról.

— dec. 17.

A Szabadság tegnapi távirata már hiradással volt és vezércikkelye véleményét mondott arról az országos jelentőségű eszméről, melyet a Petőfi-társaság elnöke **Jókai Mór** vetett fölszínre s *nemzeti irodalmi szövetség* alakításával óhajt megvalósítani.

A Petőfi-társaság nevében **Jókai Mór** elnök és **Bartók Lajos** alelnök aláírásával a következő felhívás ment szét a vidék összes irodalmi társaságaihoz és közművelődési egyesületeihez:

Elérkezettnek látjuk az időt, hogy az eddigi *elszigetelt működés helyett az egyesülés és kölcsönhatás által* irodalmi eszményeinket teljesebben megvalósítsuk a hazafiság, idealizmus fejlesztésére, a mutatkozó veszélyekre egymást figyelmeztessük és azokat közös erővel elhárítsuk. Az egyesülés föladata volna az is, hogy a magyar földön bárhol termő nemzeti és irodalmi eszmék ne maradjanak a pusztában elhangzott szónak, hanem azonnal testvéri visszhangra találjanak szövetségünkkel és lehetőleg hamar megérlelhetők, megvalósíthatók legyenek s bárhol nyilatkozzék meg új tehetség, ne maradjon árnyékban, hanem egyesülésünk által azonnal országosan érvényesüljön. Folytatni akarjuk azt, amit irodalmi nagyjaink dicsőséggel kezdettek meg a múltban, az a cél lelkesít minket, — amely egykor *Kazinczyt, Kisfaludy Károlyt és Vörösmartyt* serkentette az irodalmi erők egyesítésére. Ók a magyar irodalmat még gyermeknek ismerték, ha ma élének, már férfiaknak látnák és a férfiu megnövekedett tettejéhez már merészebb föladatok illők. A magyar nyelv ne védekezzék, hanem ha kell, támad-

jon is. A toll karddá válják és küzdje ki, hogy a magyar nyelv fenséges szépségéhez méltóan végre korlátlanul uralkodjék e hazában. A Petőfi újjáteremtő szelleméhez méltó országos mozgalom arra irányul, hogy a magyar nyelv diadalmas bajnokává legyen a magyarság terjedésének.

A fölhívás végül 1903 évi január 6-ára közös értekezletre hívja meg a vidéki társulatokat és kéri, hogy mindegyik társaság két két taggal képviseltesse magát. Ezen az értekezleten fogják megalakítani az országos szövetséget.

Ez a felhívás megérkezett a debreceni Csokonai-kör höz is.

Mi már tegnap rámutattunk annak fontosságára, hogy az üdvös mozgalomban a Csokonai-körnek jelentékeny része legyen.

Felfogásunkkal egyetért a Csokonai-kör vezetősége is; mert tudósítónk tegnap felkeresték a kör élén álló férfiakat és az ő nyilatkozataik alapján jelenthetjük, hogy a Csokonai kör legközelebb értekezletet hív össze a nemzeti irodalmi szövetség eszméjének s a kör tenni valóinak megbeszélésére.

Tudósítónk felkeresték Széll Farkas kir. táblai tanácselnököt, a Csokonai-kör tiszteletbeli elnökét, Géressy Kálmánt a Csokonai-kör elnökét, Dobieczycki Sándor és Komlóssy Artur alelnököket, dr. Tüdös János főtitkárt és dr. Kardos Albertet, a Csokonai-kör titkárát.

Itt közöljük munkatársaink látogatásának eredményét.

Széll Farkas

kir. tábl. tanácselnök a Csokonai-kör tb. elnöke.

Bessenyei Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, a tudományos irodalomnak országos hírű művelője tudósítónk előtt a felvetett irodalmi egyesülés tárgyában a következőkben nyilatkozott:

Hivatalos dolgai annyira elfoglalták mostanában, hogy a Csokonai-kör belügyeiben részt nem vehetett, s ezért a Petőfi-társaság, illetve a Jókai Mór felhívására vonatkozólag nem úgy nyilatkozik, mint a Csokonai-kör elnöke, hanem mint kora ifjúságától az irodalomért lelkesedő ember. Jókai felhívását a legnagyobb örömmel üdvözlö. Mert míg egyrészt a fővárosban összpontosult irodalmi jeleseknek és köröknek a vidékkel való szorosabb összefüzése feltétlenül fejlesztő hatással lesz, addig a fővárosnak sem fog ártani a régi multtal dicsekedhető vidéki irodalom egészséges, tiszta magyar iránya. A vidéken már akkor voltak iro-

dalmi körök, mikor Pesten az irodalom még gyermekkorát élte. Debrecenben már a 18-ik században fennállott a „Debreceni kör“ Komárom pedig még Debrecen is megelőzte. — Ő a jótékony kölcsönhatás reményében legmelegebb örömmel fogadja a vidékhez való közeledés, az együttműködés üdvös eszméjét.

Géressy Kálmán

a Csokonai kör elnöke.

Géressy Kálmán tankerületi főigazgató, a Csokonai kör elnöke következőkben nyilatkozott a Jókai Mór felhívásáról.

A budapesti irodalmi körök által nyújtott jobbot, a Petőfi-társaságnak, illetve Jókai Mórnak az együttműködésre vonatkozó felhívását a vidéki köröknek örömmel kell fogadniok. Már azért is, mert nagyobb szabású irodalmi pályázatoknál, irodalmi munkáknál, — sajnos, még sok esetben rá vannak szorulva a vidéki irodalmi körök a fővárosra. Azonban az egyesülésnél vigyázni kell arra, hogy a vidéki irodalmi körök a fővárossal kötött szövetség mellett kifejezetten fenttarthassák és fenn is tartsák függetlenségüket, mert hiszen véleménye szerint itt eszmei egyesülésről, eszmei közeledésről van szó, s nem arról, hogy a vidéki körök fiókjaivá váljanak a fővárosiaknak. Talán szivesebben látta volna, ha a vidéki irodalmi körök közeledéséről és együttműködéséről lett volna szó, de tekintettel arra, hogy így sem látja veszélyeztetve a vidéki körök függetlenségét, örömmel járul a felhívásban foglalt egyesüléshez. Egyébiránt erre vonatkozólag részletesebben fog nyilatkozni a Csokonai körnek ez ügyben tartandó értekezletén.

Komlóssy Artur

a Csokonai kör alelnöke.

Nagyon helyén és idején valónak tartja, hogy a fővárosi irodalmi központ lévetközze végre elszigeteltségét s a magyar egységes irodalmi irányzatok megteremtéséhez a vidék is hozzájárulhasson. Ami az irodalom nemzeties mivoltát illeti, magyar irodalmat különösen a fagyarság lakta vidék irodalmi egyesületei nélkül el sem lehet képzelni.

Ő is úgy képzei el ezt a nemzeti szövetséget, hogy a vidéki irodalmi egyesületek szerves összefüggésben legyenek a fővárosi központtal, de úgy, hogy a vidéki egyesületek ne csak kövessék a központi irányzatokat, hanem részt is vegyenek az irányításban.

Helyesli, hogy a Csokonai kör, mielőtt a január 6-iki gyűlésre felküldené küldöttjeit, értekezlet tartson, melyen ezzel a nagyfontosságú kérdéssel behatóan foglalkoznának s mintegy megbízást adnának a kör küldöttjeinek, hogy milyen álláspontot foglaljanak el az országos nagy értekezleten, elkészülve minden eshetőségekre.

Nagyon szeretné, ha küldöttséget küldene fel a Vidéki Hirlapírók országos szövetségének helyi választmánya is, mert a megalakítandó nemzeti irodalmi szövetségnek szerinte nagy hatása lenne a modern hirlapíráásra is.

Dobieczycki Sándor

a Csokonai-kör alelnöke.

Debrecen város III. kerületének közszeretettben álló orsz. képviselője tegnap este a gyorsvonattal érkezett haza Budapestről.

A rendkívül fontos és jelentőségteljes mozgalomról már a fővárosi lapokból értesült és mint a Csokonai-kör egyik alelnöke s mint a nemzeti irodalom híve nagy örömmel üdvözlö a vidékkel való szövetkezés eszméjét. Reméli, hogy az erők egyesítése áldásos eredményre fog járni, a nemzeti eszmények szolgálatában nemcsak az irodalmat nemesítheti meg, de a sajtó izlését is megtisztíthatja s így az egész ország művelődési viszonyaira jótékony felemelő hatással lehet.

Dr. Tüdös János

a Csokonai kör főtitkára.

Teljesen át van hatva a létesítendő Nemzeti irodalmi szövetségnek a magyar irodalomra nézve esetleg új korszakot jelentő kérdéséről s e kérdésnek nagy jelentőségéről.

Ugy tudja azonban, hogy a mozgalom lelkes vezetői eddig még nem küldték meg felhívásukat a Csokonai-körnek, így csak a nagy általánosságban szólhat hozzá a mozgalomhoz, melyet tudomása szerint a Csokonai kör pendített meg legelőször.

Ha megérkezik a felhívás a Csokonai-körnek rögtön értekezletet kell összehívni s ezen a bizonyára nagy érdeklődés mellett megtartandó értekezleten határozott irányú megbízást kell adni azoknak a kiküldötteknek, a kik a Csokonai-kör szószólói lesznek.

Ilyen értekezlet lesz különben tudomása szerint a közelben, a melyen Pekár Gyula jeles írónk is részt fog venni.

Dr. Kardos Albert

a Csokonai-kör titkára.

Egyik legszebb óhaját látja a megindult mozgalomban, melyhez az első szótátot épen a debreceni Csokonai-kör és a nyiregyházi Bessenyei-kör adta.

Pekár Gyulával, a jeles íróval kimerítő tárgyalásokat folytatott ő maga is ebben az ügyben s Pekár Gyula egyik leglelkesebb híve a mozgalomnak.

A Csokonai-kör legközelebbi felolvasó ülése után, vagy előtt, mikor Pekár Gyula Debrecenbe fog jönni, ebben a nagy jelentőségű kérdésben értekezletet fognak tartani, melyen a nyiregyházi Bessenyei-kör tagjai közül is számosan fognak részt venni.

Részletes tervről most még nem lehet beszélni, de a legelső teendőnek azt

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Főter, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérre, puhává s üdévé teszi, s poudert alá is igen ajánlható. Mint bőr-ápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

tartja, hogy azok a debreceni küldöttek a kiket a Csokonai-kör küld ki a nagygyűlésre, tulajdonképen egy, a Csokonai-kör által tartott értekezlet határozatát tolmácsolják a januári nagygyűlésen.

H I R E K.

Napló.

Iparmuzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Dec. 20. A világitási bizottság ülése délután 8 órakor (Városháza.)

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

* **A Petőfi-dalkör estéje.** A Petőfi-dalkör december 27-én a *Bika* szálló dísztermében Szilveszter-előestét rendez. A dalkör multságai és dalos estői felette kedveltek és népszerűek. Ezuttal azonban a Petőfi-dalkör, melynek *Komlóssy Artur* az elnöke s *Lestyán Adorján* az ujonnan megválasztott első alelnöke, még azzal is nevezetessé teszi december 27-iki dalestéjét, hogy ekkor lesz a debreceni közönségnek először alkalma *R. Réthy Laura* asszonyt hallani. A művésznő elénekli ezen az estén *Erkel* Hunyadi László című dalművéből a világhírű *La Grange áriát*, továbbá *Dankó Pista* legszebb nótáit. Az est műsora ez: 1. Nyitány: Magyar Testvérek zenekaráról. 2. Csokonai dalok. *Mácsay Átirata*. Előadja a dalkör. 3. Dalrészlet. *La Grange ária*. Hunyadi László dalműből. Énekli: *R. Réthy Laura* urhölgy. 4. Kurucnóták. *Méder Mihálytól*, előadja a dalkör. 5. Buesu. *Riebertől*. Előadja a dalkör. 6. Népdalok. Énekli *R. Réthy Laura* urhölgy.

* **Székely bazár Debreczenben.** Nem mindennapi látványossága lesz folyó hó 21-től január hó 6-ig Debreczen városának. Ugyanis az itt létesült Székely társaság karácsonyi bazárt rendez a kereskedelmi akadémia dísztermében, hol is a székely föld, illetve székely házi ipar olynemű készítménye lesznek kiállítva, a milyent nekünk csak nagy ritkán van alkalmunk láthatni. Nem nyereség és ugynevezett üzleti szellem vezette a székely társaságot akkor, a midőn a bazár létesítését torvbe vette, hanem tisztán hazafini és testvéri szeretet a székely testvérekkel szemben, kik sajnos elszigetelve a magyarelles nemzetiségek közé, bérces hazájokban bizony nagyon szegény viszonyok közt élnek. Nekünk, akik hozzájuk legközelebb állunk, kötelességünk a jajsztó meghallani s minden tehetségünkkel azon lenni, hogy bátran mondhasa a székely: legjobb testvér a magyar. Epen ezért érdeklődünk a székely bazár iránt s lépünk összeköttetésbe,

hogy a kiállított tárgyak, melyek megragadóan eredeti szépségükkel és olcsóságuknál fogva is megérdemlik a legnagyobb fokú meleg pártolást, megteremjék a kiállításhoz fűzött reményeknek gyümölcsét. Kiállítva lesznek: agyagipari cikkek festett edények, vaspar áruk, fa, márvány és tapló díszítések, műbutorok, ebédlő terítékek, házilag szőtt ruhaneműek stb. stb. mindmegannyi hasznos tárgyak, melyeket a munkás székely kezek teremtenek.

Adja Isten, hogy minden váakozást felülmuljon a kiállítás eredménye.

* **Balázs Ödönne temetése.** *Balázs Ödönne*, az oly korán elhunyt urnó hamvait tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra. A gyászházban valóságos tolongott a résztvevők serege, s a koporsót ezernél több ember kísérte ki a temetőbe. Ott láttuk Debreczen társadalmi előkelőségeit teljes számban. A gyászoló család akadályozva levén a betegség által, nem kísérhette a koporsót, a beszen-telési szertartást is csak a szobából nézték végig. — A temetésnél *dr. Wolafka Nándor* v. püspök funkcionált nagy segédlettel.

* **Vadászati tilalom.** A debreceni vadásztársulat tegnap délután tartott rendkívüli választmányi ülésében a vadászokat fölötté érdeklő következő határozatot hozta: a debreceni vadásztársulat tudatja tagjaival, hogy a *fogoly* vadászatot ma naptól kezdve a társulat egész vadászterületén beszünteti.

Egyben határozatot hoztak a fogoly, fácán és egyéb szárnyasok etetése ügyében. Az elnökség *teljhatalmu* megbízást kapott arra nézve, hogy ez ügyben a tél folyamán önállóan intézkedjék.

* **Külön vonat karácsonyra.** A karácsonyi ünnepnapok előtti nagyobb személyforgalom lebonyolítása céljából december 23-áról 24-ére hajló éjjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül: Püspök-Ladánytól—Szolnokig egy külön személyvonat fog I., II. III. osztályu kocsikkal az alábbi menetrend szerint közlekedni: Püspök-Ladányból indul este 9:55, Karcag indul éjjel 10:20, Kisujszálás indul éjjel 11:02, Fegyvernek indul 11:56, Török-Szt.-Mikiós indul 12:15, Szajol indul éjjel 12:36. Szolnok érkezik 12:54. 1. Ez a külön vonat csatlakozik Püspök-Ladányban a Debreczenből este 8 óra 10 p.-kor induló és Püspök-Ladányba este 9 óra 43 p.-kor érkező 1709 sz. vonathoz és Szajolban a Budapest k. p. u.-ról december 23-án este 9 óra 35 perokor induló és Aradra december 24-én reggel 5 óra 39 perokor érkező külön személyvonathoz. 2. A külön vonat rendes személyvonatu menetjegyekkel, valamint mindazon menetigazolványokkal, melyek a rendes személyvonatokon érvényesek, vehető igénybe.

* **A gazdász-multság felülfizetői.** A debreceni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói által; segélyző-egyesületük javára 1902. december hó 13-án rendezett táncestélyen felülfizettek a következők: Juhász Árpád, Lovass Endre 10—10

kor. K. Vörös Pál, dr. Czákó Zsigmond 7—7 kor. Kovács János, Hutflész Kázmér 2—2 kor. és Bányay István 1 koronát, fogadják ezuton is a rendezőség köszönetét.

* **Hangverseny a karácsonyi kiállításán.** Az ipartestület karácsonyi kiállításának helyiségében vasárnap délután hangversenyt rendez *Tóth János* hangszerkészítő. A zenét cigányok szolgáltatják, kik mind *Tóth János* saját készítésű hangszerein fognak játszani.

* **Kinevezések.** A m. kir. igazságügy-miniszter előterjesztésére a király *dr. Markovics Elemér* debreceni táblához beosztott törvényszéki jegyzőt a debreceni *Ujfalussy József* debreceni törvényszéki jegyzőt pedig a hajdu nánási járásbírsághoz albiróvá kinevezte.

* **A polgári asztaltársaság** ma este gyűlést tart a *Dréher* vendéglő különtermében. Tárty: az összegyűlt 200 koronának jótékony célra fordítása. Az elnökség olyan értelemben óhajtaná felhasználni a 200 koronát, hogy azon, még a karácsonyi szent ünnepek előtt több szegény gyermeket ruházzanak fel. Egyuttal ezuton kéri fel a nagy közönséget, hogy aki az igaz jótékonyaság oltárán áldozni óhajt, adományát a Polgári asztaltársaság címére kegyeskedjék *Márkus Jenő* ur, a *Dréher* tulajdonosának még ma estig kezeihez juttatni.

* **A fővárosi 1848—49 i Muzem** fölkéri mindazokat, kik még a megtartott *Vörösmarty-kép* árával hátralékban vannak, hogy küldjék be azt a muzem címére, mert néhány nap mulva az *Erekye-muzem* a *Szabadság* ban akarja, köszönetét nyilvánítva közölni ama hazafias derék községeknek, egyletek, magánosok stb. neveit, a kik a *Vörösmarty-kép* árát már beküldötték. A *Vörösmarty-Gyűjtemény* vásárol és kiadmányából való díszes képekért eleserél a nagy költőre vonatkozó emléktárgyakat: okmányokat, könyveinek régiebb kiadását stb. A ki valamely megszerezhető *Vörösmarty* emléktárgynak csak a hollétét is tudja, azért a költőnek egy igen szép életnagyréképét kapja ajándékba a *Vörösmarty-Gyűjtemény*től (Budapest, IV., Városház-utca 14.)

* **Csendőrtányák a megyében.** Most a hideg idők alatt egyáltalán nincsen valami irigylendő helyzetük a csendőröknek akiknek egyik falutól a másikig nagy utat kell megtenniök. Epen ezért a parancsnokság felkérte az előjáróságokat, hogy alkalmas helyeken a tanyákon és községekben a csendőrök számára melegedő helyeket jelöljenek ki. Természetesen a gazdák szívesen adnak helyet a csendőröknek, miután a szegény fiuk mindannyiójuk vagyonára ügyelnek.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: özv. *Kiss Gáborné* ev. ref. 77 éves, *Varga János* ev. ref. 68 éves, *Patócs Sándor* ev. ref. 36 éves, *Bagosi Juliánna* ev. ref. 18 éves, *Vágó Józsefné* ev. ref. 25 éves, *Krausz Sándor* izr. 1 hónapos, *Krausz Ferenc* izr. 1 hónapos.

Karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyak

u. m.: Nagy családi doboz levélpapírok, Irókészletek, Asztali tentatartók, Iróalyratok, Festő minták, Festék dobozok, Képeslap-albumok, Emlékkönyvek, Legdivatosabb névjegyek, Képes és kifestenivaló könyvek, legnagyobb választék, feltűnő olcsó árakban

Pongrácz Géza főüzletében, Debreczenben, Piacz-utca 7. (Vecsey-ház.)

Egyiptomi cigareta-hüvelyek 1000 drb. 2 K., 2. K. 40 fillér, 2 K. 60 fillér.

Tárkányi József ev. ref. 52 éves, Szabó István ev. ref. 40 éves.

* **A rendőrbiztosok téli ruhája.** Cso-
dálatos alakulásokon ment tegnap ke-
resztül a rendőrbiztosok egyenruhája, ugy-
annyira, hogy az utcán aligba ismer rá
a biztosokra a közönség a mai naptól
kezdve. — A biztosok ugyanis az alsó
egyenruha fölé polgári téli kabátot és ka-
lapot öltöttek, mivel az egyenruha szabó
kihagyta az egyenruhák készítésénél a
számításból az olyan hideg időjárást,
mint a milyen mostanában uralkodik.
Szóval a katonaszabású téli kabátok nem
tudnak dacolni a hideggel s belélszéli fo-
gyatékoságuk miatt a 18—20 fokos hi-
degben nem használhatók. A míg ez a
hideg tart, addig tehát nem lesznek Deb-
recennek egyenruhás biztosai.

* **Vizsgálat a színháznál.** A debre-
ceni színházban az állandó tűzvizsgáló
bizottság Körner Adolf vezetése alatt e
hó 19-én, pénteken délután 3 órakor
vizsgálatot fog tartani. A rendes hónapi
vizsgálatnál a bizottság rendes tagjai
vesznek részt, a rendőrség részéről Végh
Gyula főkapitány helyettes, a tűzoltó-
ság részéről Publig Ernő tűzoltó főpa-
rancsnok helyettes.

* **Lőfkovics Artur árjegyzéke.** A jó-
birú Lőfkovics cég csinosan kiállított
árjegyzékét mai lapunkhoz mellékelve
veszik olvasóink. Most a karácsonyi és
ujvári ünnepek alkalmából olvasóink fi-
gyelmébe ajánljuk a képes árjegyzéket.

* **Befagyott gázcsövek.** A multkor
már említettük, hogy a rendőrség bűnü-
gyi osztályán befagytak a gázcsövek, de
a bajon nagy nehezen már másnapra
segítettek a gázgyár alkalmazottjai. —
Azonban a tartós hideg miatt a gáz-
csövek tegnap reggelre viradóra ismét
befagytak s tegnap ismét sötétség borult
a rendőri bűnügyi osztály hivatalos
szobáira.

Az ikrek. Krausz Izidor pincérnek
ezelőtt egy hónappal két szép kis fiu
ikergyermeke született. Egyik Sándor,
másik Ferenc nevet kapott. Együtt lát-
ták meg a napvilágot, s tegnap egyszerre
ragadta el őket a halál. Egy órában halt
meg mindkét kis fiu, kettős szomorúsá-
got, bánatot hagyva hátra szülőiknek.

* **Még egy megfagyott ember.** Tegnap
megint egy felig megfagyott embert ta-
lált a rendőrség az utcán, Kiss Imre
csavargót, aki bepálinkázott állapotban a
Hatvan utcán kifeküdt a hóra. Mire rá-
akadtak, már felig halott volt s mire e
sorok megjelennek bizonyára ki is adta
lelkét a közkórházban, hová szállít-
tották.

* **Karikás.** Ez a címe egy szép ki-
állítású tartalmas és elmés új élelappnak,
melyet Karikás Marci szerkesztésében
ifj. Scheppel Gyula ad ki. Sok tarka
olvasni való van Debrecen ez új élelapp-
jában. Ügves képek is élénkítik és tar-
talmában nyoma sincs a személyeske-
désnek. A lap ára egész évre 5 korona.
A szerkesztőség és kiadóhivatal a Szent-
Anna-utca 7. sz. alatt van.

* **Tolvaj csavargó.** Kazsai Istvánnak
soha sem voltak gyermekei, hiszen maga
is olyan fiatal, mint egy gyerek. Tegnap
mégis gyerek ruhákat lopott egyik hely-
beli ruhakereskedőtől s mikor elfogták,
azzal mentegétdözött, hogy a gyerekei-
nek lopta. Persze élénk derűtséget kel-
tett vallomása. Lezárták.

* **A hideg áldozata.** Megirtuk tegnap
hogy Szabó István csavargót az utcán
összeesve s felig megfagyva találta a

rendőrség. Az eszméletlen állapotban levő
embert beszállították a közkórházba a
hol azonban, bár gondos gyógykezelés-
ben részesítették tegnap meghalt. Ez a
szegény ember az első áldozata Debre-
cennek az ideai hideg időjárásnak.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A tisztujtás.** A törvényhatósági
bizottság többsége immár teljesen eldön-
töttnek tartja a polgármesteri állás kér-
désének személyi részét. A két jelölt kö-
zül könnyű volt a többségnek Komlóssy
Artur mellé sorakoznia. Megérezhető ez
a határozott állásfoglalás azon a nyu-
godtságon, mely a Komlóssy Artur két-
ségtelen többségének megállapítása után
a városatyák figyelmét most már a többi
állások betöltésére tereli. Miután a vá-
rosi közigazgatás vezérének kiszemelése
Komlóssy Artur személyében az általá-
nos megelégedést biztosította, a válas-
zók alaposan és részletesen megvitathat-
ják azokat az irányelveket és személyi
tekinteteket, melyek szerint a többi ál-
lások betöltésénél eljárni a leghelyesebb.
Az egyértelmű, higgadt és méltányos
eljárás e biztossága megnyugtathatja
azokat a kiváló pályázókat, a kik nem
mellőzhetők és akikkel a város javára
nélkülözhetetlen együttműködés a városi
közigazgatás új korszakát áldásossá te-
heti. Ez magyarázza meg az izgalmas
háttérbe szorulását is. A jövő képe ki-
alakult és ezért valószínű, hogy a hét-
fői tisztujtás közgyűlés nevezetesen lesz a
nagyfontosságú alkalomhoz illő méltósá-
gáról.

× **Debrecen világitási bizottsága** e hó
20 án, szombaton Körner Adolf elnök-
lete alatt délután 3 órakor ülést tart a
városháza kistermében.

S Z I N H Á Z.

— **(Tosca)** Tegnap este kis közön-
borzongott Sardon rémes darabjától, a
melyben kivallatás, mérgezés, gyilkos-
ság és öngyilkosság bőven van. Ez a
sok képtelen iszonyatosság nem hatott a
szíveikig. Jeszenszkyne, Palágyi, Sebes-
tyén, Klenovics és Krémer mindent elkö-
vettek, hogy a jól rendezett és csinosan
diszített színművet elviselhetővé tegyék.
A darab Makó Lajosnak irodalmi ér-
tékű, magyaros fordításában került
színpadra.

— **(Zsugori — Harpagon.)** Holnap
nagy ünnepe lesz a debreceni színháznak:
megszólal a világ legnagyobb vigjátékirója
Molière, akinek rendkívül érdekes, hatá-
sos vigjátéka *A fősvény* avatja ezuttal
templommá a színpadot. Harpagon, a
vigjáték főalakja, ma már oly fogalom,
akinek nevével a fősvénység szenvedé-
lyét szokás kifejezni. Mikor ezt a remek
alkotást Simai Kristóf ezelőtt száztiz év-
vel megmagyarosította, Harpagonnak is
magyar nevet adott: *Zsugori*, a vén fő-
svény, ez volt a darab első magyar címe.
Azóta sok vér hullott francia földön, sok
viz befagyott a Tiszán; de a *Fősvény*
ma is páratlan gyönyörűséget szerez a
világ minden művelt emberének. Ez ma-
gyarázza meg, hogy ma már tömegesen
keresték a jegyeket. A *fősvény* előadá-
sára és holnap este oly fényes, előkelő
közönség lesz a színházban, melyet jog-
gal nevezhetünk Debrecen város vezér-
elemének. A színtársulat egyébaránt rend-
kívüli lelkesedéssel készül a holnapi
estére, *Sebestyén Géza* a címszerepben
legszebb művészi alakítását mutatja be s

az egész személyzet teljes iparkodással
rajta van, hogy Molière estélyén zavar-
talan élvezetben legyen része a közön-
ségnek. *Hahnel Arankának* szintén egyik
bájos alakításában fog gyönyörködhetni
a közönség s a főbb szerepek személye-
sítői még *Menszáros Margit*, *Klenovics*
György, *Palágyi Lajos*, *Nagy Dezső* és
Krémer.

TAVIRATOK.

Maugra Vazul nem lesz püspök.

Budapest, dec. 17. (*Saját tudó-
sitónk távirata.*) A király legfelsőbb
elhatározásával *Maugra Vazulnak*
aradi román püspökké választását
megerősíthetőnek nem találta. En-
nek folytán *Wlassics* minisztert
főhatalmazta, hogy a püsköki szék
szabályszerű betöltése iránt az intéz-
kedéseket megtéttesse.

Kétszázézer márkás sikkasztás.

Darmstadt, dec. 17. (*Saját tudósitónk*
távirata) Darmstadt legnagyobb bankjá-
nál kétszázézer márkás letétet elsikkasz-
tottak. A sikkasztót letartóztatták.

A venezuelai bonyodalom.

La Guayra, dec. 16. Tegnap reggel a
Charybdis és Quail angol hadihajók ide-
érkeztek. A városban erre nagy izgatot-
ság támadt. A vár parancsnoka felkérte
a francia, spanyol és németalföldi konzul-
okat, hogy angol csapatok partraszállása
esetén lépjenek közbe és vegyék elejét
az erőd megtámadásának, mert neki az
az utasítása van, hogy az erődöt kiürítse,
de ha megtámadják, meg kell védenie
az erődöt. Az angol hadihajók azonban
délután 5 órakor elvonultak.

15045—15737

1902.

Fa eladási hirdetés.

A Debreczen szab. kir. város
tulajdonát tevő guti erdőben lábán
hagyott mintegy 24000 drb idősebb
tölgy magfának kihasználása a nagy
méltóságú m. kir. földművelésügyi
miniszter urnak 79303/I 1901. szám
alatt kelt engedélye alapján Debre-
czen szab. kir. város törvényható-
sági bizottsági közgyűlésének 238.
13738/1902. b. k. gy. szám alatti
jogerős határozatával elrendeltetvén
a kihasználási jog értékesítésére zárt
ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A zárt ajánlatok melyekhez
20000 korona bánatpénz esatolandó
kézpénzben vagy óvadékképes ér-
tékpapirokban, az 1903. évi január hó
20 ik napjának d. u. 5 órájáig a pol-
gármesteri hivatalnál adandók be. A
beérkező ajánlatoknak a városház
nagytermében eszközleendő felbontá-
sára az 1903. évi január hó 21 dik
napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Miről az érdekeltek azon hozzá
adással értesíttetnek, hogy az árve-
résí feltételeket a városi számvevői
hivatalban megtekinthetik.

Debrecen 1902. december. 4.

A városi tanács.

Fiatal iparos lányt keres
könnyebb házi munkára
N.-Létán Marjayné.

LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szép szobai **disznóvénnyel** virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint **Camelliák, Rózsák** több színben, **Chrysanthemumok** nemes fajából, **Taceták, Margareták, Anemonen, Gyöngyvirág márcziusi Ibolyák, Cyklamen, nyári Ibolya** és sok másféle, melyikből legfinomabb ízléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítanak. — Együttal bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

gyök Tömeges megrendeléseket kérve teljes tisztelettel:

Paczelt János.

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

NŐI RUHAKELME VÁSÁRT

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosóvelezeket, francia batistokat,

Atlas Satin és Delaineket, harasztkendőket stb.

teljesen leszállított áron

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles
női divat szövet
1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles
mosó velez
2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI

... Debreczen ...

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utezai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utczában kiadó egy utezai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a **Kiadóhivatal.**

4°-OS

1890-ben történt
alapítása óta 200
millió 680 ezer
korona kölcsön-
nöket konvertált.

készpénz kölcsön
készpénz **FÖLDBIRTOKOKRA** kölcsön

Beküldendő csupán telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv-másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

tulajd. **GURÉ** Ferencz,

BUDAPEST, VI., Váci-körút 39. sz. a.

Az ország egyetlen intézete, mely kölcsönök, teltetek és földbirtokok által ajánlva van.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.
Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségében, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségében stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székelést okoz és tisztítja a vért meg a vesekét, megszünteti a lépkört és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpohadásnál és minden fog- és szájbetegségeknek, megszünteti a felbőgést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyogyosert képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, koszsé bőrkiütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szaggatást, köszvényét, fül-fájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bármintve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis., vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezésképpen mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbá válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen soha sem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérvével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheker A. Thierry LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye.

Matild crém, zsir és olajmentes kitűnő szer az arczbőr tisztítására, kitűnő gömbölyítő és ránczfedő 1 tégli 1 korona.

Matild arczenőcs, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczsőrt pörsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 kor. nagy 1 kor. 60 fill. Ragya és himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arcz szépítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz constonálva.

Matild puder, ásvány anyagoktól ment, ártalmatlan doboza 1 és 2 korona.

Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész Első magyar „Matild“ műlaboratiuma a (párisi „Laboratoire cosmetique Matilde“ mintájára alapított 1895-ben Bpest, Nefelejts-utca 23.) Budapesten Töröknél, helyben kapható: Tóth Béla ur gyógyszerésztárában.

Legfinomabb aczél
zsebkések és ollók.
Legujabb illatszerek
és mosdószappanok.
Fog, haj, köröm és
... ruha kefék ...
Disztárgyak és
Gyermek játékok,

legjutányosabb árban
kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar
műipararu üzletében.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyet és testület
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki
tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-
párosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok
dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

november hó 15-től kezdve

jelentékeny árlészállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű, jó minőségű áruk kerülnek eladásra, ugymint:

a legujabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok
és velezek, ruha és blouz-selymek, haraszt-kendő és sálók.

Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ágy- és asztalterítők.

Uri divatcikkek, kézelők, esernyők, nyakkendők, ingek.

Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.

Határozott árak! Előzékeny kiszolgálás!